

AKISUSSAAQATIGIINNEQ SULEQATIGIINNERLU

Ilaqutariit meeqqallu immikkut suliniuteqarfiginissaanut, innarluutinnullu tunngatillugu Naalackersuisooqatigiit tunngavissaat.

Ukiuni kingullerni meeqqat atugaasa, minnerunngitsumik meeqqat inuusuttullu taakkulu angajoqqaavisa allallu ikiorneqarnissamik pisariaqartitsisut atugaarisaasa annertuumik suliniuteqarfigineqarnissaat inuiaqatigiit oqallinneranni annertuumik sammineqarput. Pissusiviusut tamakku aallaavigalugit Naalackersuisooqatigiit annertusisamik qanoq iliuuseqarniarlutik matumuuna siunniussaqrput.

Meeqqat pisinnaatitaaffitsigut illersugaanerat nunatsinni suli pitsaanerusariaqarmat Naalackersuisooqatigiit iliuusissamik piviusunngortikkusutaminnik suliniuteqalerput.

Meeraq inuunermut tikilluaqqusaasutut misigisimatinneqassaaq. Asaneqarluni, ataqqineqarluni in-nimigineqarlunilu pisinnaatitaaffeqlarluni peroriartussaaq.

Meeraq paarilluarneqarnissamik, ineriartornissamik ilinniartitaanissamillu pisinnaatitaaffeqlarpoq.

Naalackersuisut isumaqatigiissutigivaat ilaqutariit sanngisuut kinaassuseqarluartullu inuiaqatigiinni allanngoriartortuni patajaallisaaqataanissaat ilusilersorluarneqartumik aqqutissiuunneqartariaqartoq.

Taamaattumik angajoqqaat pilersuisussaataasut isumaginnittussaataasullu akisussaaffimmik pit-saasumik nammassinninnissamut ikorfartorneqarlutillu aqqutissiuunneqartariaqarput.

Ilaqutariit qallikkut inooqatigiinnermilu nukittorsarnissaat anguniarlugu suliniutit pinaveersaartitsinermik katsorsaanermillu siunertaqartut ataqatigiissarneqarlutik piviusunngortinneqassapput. Tamatumani pingaartinneqassaaq pisortat susassaqtartut tamarmik qanimut ataatsimullu siunnerfeqarlutik suleqatigiinnissaat.

Suliniutit siunissaq qaninnerusoq ungasinnerusorlu isigalugit ilusilersorneqassapput. Nunatsinni pissutsit aallaavigalugit naleqqussagaassapput sulisooreersullu piginnaanngorsaqqinnissaannut periarfissiissapput.

Tamakku tunngavigalugit Naalakkersuisut suliniutissat makku isumaqatigiissutigivaat:

1. Erninnermut atatillugu sulinngiffeqartarnerup sap.ak. 11-nik sivitsorneqassaaq.
2. Erninnermi kiffartuussinerup pitsanngorsarniarlugu inerisaaqqittoqassaaq. Ilaqutariinngortusatsat inooqatigiissutsikkut, atornerluinikkut il.il. ajornartorsiutaasa anigornissaat sullissinnermi ilanngunneqassapput. Qitiusumi susassaqtartut kommuninilu susassaqtartut kiffartuussinerup piorsaaqinnerani peqataassapput.
3. Meeqqat atuarfianni atuartut nerisaqartinneqarnissaat piviusunngortinne-qassaaq.
4. Nunatsinni meeqqat atuartut 9. klassemiit qummut tamarmik atuartuunersiuteqalernissamut periarfissinnissaat naalakkersuisut suliarissavaat.
5. Perorsaaneramik isumaginninnikkullu suliaqtartut, immikkut ittumik suliaqarnissaminnut ilinniarteqqinneqarnissaat aqqutissiuunneqassaaq.
6. Meeqqanut tapiissutip qaffannissaa Naalakkersuisut piviusunngortissavaat.
7. Nunatsinni meeqqat tamarmik 18-niilissamik tungaanut ukiumut 1000 kr.-nimik ileqqaartinneqartalernissaasa 2007 aallarnerfigalugu atuutilernissaa naalakkersuisut tunngavissiusavaat.
8. Ilaqutariinnik katsorsaanermit siunnersuinermillu periarfissat annertusaavigineqassapput (ilaqutariit højskolertarnerat, siunnersuisarfiit “ammasut” il.il.).
9. Imigassamik ikiaroonartumillu atornerluisunik katsorsaanermit periarfissat annertusaavigineqassapput (najugaq qimannagu katsorsaasarneq, inuusuttunut tulluarsakkanik periutsinik inerisaaneq il.il.).
10. Ilaqutariit inuutissarsiutigalugu paarsisartut malunnaatilimmik amerlisarnissaat, taakkunangalu ikorfartuilluni nukittorsaanissaq Naalakkersuisut suliniutigissavaat.
11. Isumaginninnikkut peqqinnissakkullu sullissisut sullissiviillu “Inerisaavik”-eqalernissaat, sulisunillu pikkorissaajuarnissaq aqqutissiuunneqassaaq.

12. Isumaginninnikkut peqqinnissakkullu (ilaqutariinnik, meeqqanik inuusuttuaqqanillu il.il.) sullissinermi saaffiginniffissap ataatsip qitiutinneqartalermissaa aqutissiuunniarneqassaaq, misileraalluni inerisaanikkut aallartinneqartussat.
13. Ilaqutariinnik ajornartorsiuteqartunik sullissinermik inerisaalluni suliaqarnermi ilisimatuus-sutsikkut sulisut suleqatiserineqassapput, nunatsinni pissutsit immikkuullarissut aallaavi-galugit inerisaanissap qulakkeerniarnissaa aqutissiuukkumallugu.
14. Inuuneritta - Innuttaasut peqqissuunissaannik suliniut ingerlaqqissaaq.
15. Isumaginninnikkut peqqinnissakkullu inuit namminneq kajumissutsiminnik sulisut suliner-annut, aaqqissuussamik ikorfartuinissaq siunertaralugu pisortat aningaasalersueqataassapput.
16. Kommuunikkuutaartumik “inooqatigiinnermi” ajornartorsiutinik suleriaqqinnissami tunngavissamik nalunaarsuisalernissaq piviusunngortinniarneqassaaq.
17. Ilaqutariinnik nukittorsaanissamik anguniagaqarnermi suliffeqarfiit inooqatigiissutsikkut akisussaaqqataanerat sukkut qanorlu timitalerneqarnissaa pillugu susassaqtut peqatigalugit ilusilersorneqassaaq.

Innarluutilinnut politikki:

Inuit tamatta inuttut naleqassutsip ataqqinassutsillu tungaasigut naligiippugut - innarluuteqarutta innarluuteqanngikkuttaluunniit.

Piginnaasavulli assigiinngillat, aamma ikorfartorneqarnissamik ikiorserneqarnissamillu pisariaqarti-tavut assigiinngillat.

”Allaassuteqarsinnaatitaaneq” innarluutilinnut suliniarnermi ersialaartinneqassaaq.

Ikiorsiinermi innarluutillip pisinnaasai sanngiiffiilu kisiisa isiginiarneqassanngillat.

Ikiorsiinermi aamma aallaavigineqassapput innarluutillip pisariaqartitai immikkuullarissut, kissaatai inuunermilu angorusutai.

Innarluutilinnut Naalakkersuisut suliniutigissavaat:

- Innarluutilinnik sullissinermut akisussaaffiup kommuninut torersumik nuunneqarnissaa.
- Inatsisinik, nalunaarutininik ilitersuutinillu atuuttunik allannguinissaq naleqqussaanissarlu, tamakkulu paasiuminarsarnissaat.
- Allaffissorneq eqaatsoq pisariitsorlu.

- Innarluutilinnut naleqquttunik tamatigoortumillu neqerooruteqarsinnaaqqulluta nalunaarsuititsinermik suliaq erniinaq naammassineqassaaq.
- Assersuutigalugu neqerooruteqarsinnaassaagut atuartitaanikkut, ilinniartitaanikkut, ineqarnikkut, suliffeqarnikkut, sunngiffimmi sammisassatigut ikinngusisarnikkullu.
- Innarluutilinnut tulluussakkanik ilinniarfissaqartitsinissaq.
- Innarluutillit pisinnaasaannut naleqqussakkanik suliffinni suliassaqartitsinerup annertusar-nissaa.
- Innarluutillit timersornikkut periarfissaasa annertusaaviginissaat.
- Innarluutilinnik qitornallit ikorfartoqatigiissinnaanissaannut periarfissanik annertusaanissaq.
- Innarluutilinnik sullissisut pikkorissarnissamut periarfissaasa annertusaaviguarnissaat

Politikki ataqatigiissoq:

Pisortat suleqataaffigissavaat inuttut ataasiakkaattut imminut isumaginitta akisussaaffiginittalu ataqqineqarlunilu ineriartortinneqarnissaa. Taamaammat isumaginninnikkut peqqissutsimullu poli-tikkikkut, ilinniartitaanikkut, sulisoqarnikkut, inusussutissarsiutitigut siuarsaanikkut, piginnaan-gorsaanikkut akileraartarnikkut aningaasarsiornukkullu politikkit suleqatigiissinnerisigut ataqati-giissinneqarnerisigullu tamatumunnga ikorfartueqataassapput.

Nuuk, 25. November 2005

Hans Enoksen
Siumut

Josef Motzfeldt
Inuit Ataqatigiit

Finn Karlsen
Atassut